

УДК 343.13

DOI 10.36919/3041-1149(Print).2.2024.127-133

Н. В. Малярчук,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри права,
ПВНЗ «Європейський університет»
email:cube_84@ukr.net
ORCID ID 0009-0000-3397-9807

ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ОЗНАК СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Стаття присвячена дослідженню поняття та класифікації ознак слідчих (розшукових) дій, характерною особливістю якої є окреслення ознак, які притаманні відповідному правовому інституту. Проводиться належний аналіз положень національного законодавства, спираючись на порівняльний аналіз наукової думки та наукових позицій, стосовно означених аспектів дослідження слідчих (розшукових) дій, що в результаті дасть можливість класифікувати та віднести окремі ознаки слідчих (розшукових) дій до тих, які належать до загальнопроцесуальних ознак, які властиві всім процесуальним діям, зокрема і слідчим (розшуковим), групових і специфічних (особливих) ознак. Унаслідок відповідної роботи у статті також буде сформульовано авторське бачення розуміння поняття слідчих (розшукових) дій як виду процесуальних дій у кримінальному провадженні.

Ключові слова: слідчі (розшукові) дії, досудове розслідування, слідчий, прокурор, дізнавач, докази, доказування, оцінка доказів, права і свободи людини та громадянина, кримінальне провадження, державний примус.

Постановка проблеми та її актуальність. Інтеграція нашої країни до Європейського Союзу потребує значних зусиль для вдосконалення національного законодавства та його адаптації до законодавства країн ЄС.

У такій ситуації, поза сумнівом, фактично повсякчас необхідний науковий аналіз та адаптація матеріальних і процесуальних норм законодавства до європейських стандартів чи вимог.

Власне кажучи, на нашу думку, законодавство завжди повинно піддаватися науковій критиці та науковому дослідженню з метою встановлення відмінностей у позиціях законодавця під час регулювання певних правовідносин, що виникають і постійно та динамічно розвиваються, а також потребують правової адаптації.

Отже, виявляючи проблеми правового регулювання у кримінальному провадженні шляхом проведення окремих наукових досліджень, створювати плацдарм для можливого удосконалення норм процесуального законодавства і відповідності його до реалій сьогодення та водночас сприяти в подальшій гуманізації кримінального провадження, а це зі свого боку є досить важливим елементом для зміцнення демократичних основ для нації та держави. А особливо наразі для нашої країни, коли наші громадяни виборюють свою свободу та незалежність від злочинних посягань на територіальну цілісність держави, продовжувати вектор відповідності у дотриманні принципів верховенства права, законності, рівності тощо, а також у подальшій реалізації нашого прагнення до інтеграції у європейське співтовариство.

Аналіз наукових публікацій. Питання правового регулювання щодо сутності й особливостей проведення слідчих (розшукових) дій досліджувались у працях відомих вітчизняних учених, зокрема: Ю. П. Аленіна, В. П. Бахіна, В. Г. Гончаренка, О. І. Галаган, В. І. Галаган, А. Я. Дубинського, М. А. Погорецького, Д. П. Письменний, С. М. Стахівський, Л. Д. Удалова, М. Є. Шумило, В. П. Шибіко та інших, але деякі теоретичні аспекти слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні потребують окремої уваги та дослідження.

Мета статті. Для надання логіко-осмисленого визначення певного поняття, тобто згенерування його дефініції, варто свою увагу зосередити на окресленні чи встановленні ознак, якими характеризують слідчі (розшукові) дії. Аналіз положень національного законодавства,

порівняльний аналіз наукової думки та наукових позицій стосовно дослідження слідчих (розшукових) дій у результаті дасть можливість класифікувати та віднести окремі ознаки слідчих (розшукових) дій до тих, які належать до загальнопроцесуальних ознак, які властиві всім процесуальним діям, зокрема і слідчим (розшуковим), до групових та специфічних (особливих) ознак. Унаслідок відповідної роботи можливо буде сформулювати авторське бачення розуміння поняття слідчих (розшукових) дій як виду процесуальних дій у кримінальному провадженні.

Виклад основного матеріалу. Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) у ч. 1. ст. 223 визначає, що слідчі (розшукові) дії – це дії, спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні [1].

Варто зауважити, що у фаховій літературі існують різні підходи до визначення поняття слідчі (розшукові) дії. Розглянемо деякі з них. Так, наприклад, професор, доктор юридичних наук В. В. Вапнярчук зазначив, що під слідчими (розшуковими) діями потрібно розуміти регламентовані кримінальним процесуальним законом дії, спрямовані на формування або дослідження доказової основи правової позиції певного суб'єкта доказування, які суттєво зачіпають права і законні інтереси людини, здійснюються компетентною посадовою особою і пов'язані із можливістю застосування заходів державного процесуального примусу у забезпеченні їх проведення або безпосередньо під час проведення [2, с. 74]. Необхідно зауважити, що певно є не досить вдалим використовувати у відповідній дефініції поняття компетентна посадова особа, адже компетентною може бути особа, яка має достатні знання в певній галузі знань, обізнана у конкретних питаннях відповідної галузі. Враховуючи зазначене, на нашу думку, слідчий чи прокурор не можуть бути некомпетентними у відповідних питаннях, оскільки, по-перше, для того, щоб працювати на відповідній посаді, повинні мати юридичну освіту (згідно із чинним законодавством категорія «Слідчі» вимагає наявності мінімум рівня «бакалавр»), відповідати іншим критеріям, які закріплюються національним законодавством. Натомість, розмірковуючи над належним питанням, зазвичай більш слушною є позиція науковців у використанні поняття «уповноважена особа» [3, с. 365].

Схожа позиція професора В. М. Тертишника, але висвітлена у більш широкому розумінні, яка полягає в тому, що слідчі дії є регламентовані нормами процесуального права та здійснювані в рамках кримінально-процесуального провадження уповноваженою на те особою, а також забезпечувані заходами державного примусу та супроводжувані необхідним документуванням процесуальні дії, які являють собою комплекс пізнавально-засвідчувальних операцій, спрямованих на отримання, дослідження та перевірку доказів [4].

Доктор юридичних наук, професор О. Я. Дубинський розумів під слідчими діями процесуальні дії слідчого чи особи, яка проводить дізнання, що здійснюються здебільшого у стадії досудового слідства відповідно до визначених правил і напрямів щодо збирання і перевірки доказів [5, с. 46].

Науковець Р. С. Белкін до процесу збирання, перевірки, оцінки доказів також включає і їх використання. Вважається, що більш доречно було б зазначити у відповідному визначенні «згідно з правилами кримінального процесу», а не тільки відповідно до положень визначених правил і напрямів щодо збирання і перевірки доказів, адже регулювання дії слідчого чи особи, яка проводить дізнання відповідними правилами, не обмежуються.

У фаховій літературі також зазначається, що слідчі (розшукові) дії – це частина процесуальних дій, які спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні [6]. Варто зазначити, що за змістом відповідне визначення є вужчим від попередніх.

Професор С. М. Стахівський під слідчими діями розумів, що це є частиною процесуальних дій, які спрямовані на збирання і перевірку доказів у кримінальній справі та відрізняються від решти дій слідчого внаслідок процесуального примусу [7, с. 7]. Натомість професор С. М. Стахівський зауважував, що слідчі (розшукові) дії своєю метою мають не тільки отримання (збирання) доказів, а й перевірку вже отриманих доказів, що полягає у детальному дослідженні зібраних доказів та їх процесуальних джерел із погляду їх придатності (належності, достовірності та допустимості) для встановлення обставин, які мають значення для кримінального провадження, отримання нових для підтвердження або спростування раніше зібраних доказів [7, с. 7].

З огляду на зміст кожного із запропонованих визначень науковців простежуємо наявність ряду спільних і відмінних ознак, які у певний спосіб належать і розкривають значення та сутність поняття «слідчі (розшукові) дії».

Варто зауважити, що для надання логіко-осмисленого визначення певного поняття, тобто згенерувати його дефініцію, потрібно свою увагу зосередити на окреслені чи встановлені ознак, якими характеризується відповідне поняття. Поняттям називається форма мислення, яка відтворює речі (предмети та явища) об'єктивної дійсності в їхніх істотних ознаках [8].

Так, Я. А. Пасічник зауважує, що поняття пов'язане з двома категоріями, які його характеризують, тобто кожне поняття має зміст і обсяг. Зміст поняття – це сукупність суттєвих ознак, притаманних об'єктам, що позначаються відповідним терміном. Обсяг поняття – це множина об'єктів, які характеризуються ознаками, вказаними у змісті [9].

Тому цілком очевидною є позиція вітчизняних учених, таких як С. М. Стахівський [7, с. 7], Д. Б. Сергєєва [10, с. 82], О. С. Старенький [10, с. 82], які приділяють значну увагу в науковому дискурсі та дослідженні суттєвих ознак, що притаманні слідчим (розшуковим) діям, водночас опосередковано або в окремих випадках прямо вказуючи, що для правильного чи ґрунтового визначення поняття «слідчі (розшукові) дії» необхідно встановлювати характерні ознаки таких процесуальних дій.

Враховуючи вищезазначене та з урахування аналізу фахових наукових джерел, можна, на нашу думку, надати таку класифікацію процесуальних дій за притаманними їм ознаками:

1. Загальнопроцесуальні ознаки, які властиві всім процесуальним діям.
2. Ознаки, які властиві групам процесуальних дій або групові ознаки.
3. Особливі ознаки, які властиві окремим процесуальним діям.

Опираючись на відповідну класифікацію, пропонуємо виділити характерні ознаки, притаманні саме слідчим (розшуковим) діям:

1. Загальнопроцесуальні ознаки, які властиві всім процесуальним діям, зокрема і слідчим (розшуковим):

- а) вчинення таких дій проводиться з додержанням процесуальних вимог;
- б) є частиною процесуальних дій (такої позиції додержуються М. А. Погорецький, С. М. Стахівський [7, с. 7], О. С. Старенький, Л. Д. Удалова [11, с. 158], Ю. М. Грошовий [12, с. 287] та ін.). Чому саме частиною, адже є очевидним, що не вся процесуальна діяльність, наприклад слідчого у ході досудового розслідування, пов'язана із вчиненням слідчих (розшукових дій), хоча натомість і спрямована на досягнення завдань кримінального провадження, які передбачені ст. 2 КПК України;

- в) строковість, тобто слідчі (розшукові) дії, згідно з ч. 8 ст. 223 КПК України, не можуть проводитися після закінчення строків досудового розслідування;

- г) мають засвідчувальний характер, тобто процесуальні дії потребують обов'язкової фіксації з метою збереження інформації у відповідних протоколах, носіях інформації, на яких за допомогою технічних засобів зафіксовано процесуальні дії тощо;

- д) характерною ознакою слідчих (розшукових) дій є їх специфіка проведення залежно від кінцевої мети, якої необхідно досягти, та особливостей процесуальної форми кожного з видів слідчих (розшукових) дій;

- е) вчиняються відповідно до положень кримінального процесуального законодавства уповноваженими особами [3, с. 365], тобто в цьому контексті слідчим, дізнавачем, прокурором, керівником органу досудового розслідування.

2. Групові ознаки, які властиві і слідчим (розшуковим) діям:

- а) відповідні процесуальні дії мають пізнавальний [2, с. 73] та пошуковий характер [13], тобто уповноважена особа, здійснюючи певні слідчі (розшукові) дії, має встановити осіб, які повинні бути піддані кримінальному переслідуванню, що беззаперечно має ґрунтуватися на відповідних зібраних доказах. Пізнавальний і пошуковий характер слідчих дій також полягає у збиранні від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових осіб та фізичних осіб доказів, які зі свого боку містять фактичні дані, на підставі яких встановлюється наявність чи відсутності фактів та обставин, що можуть підтверджувати або, навпаки, спростовувати в діяннях особи ознак складу кримінального правопорушення чи, наприклад, спростування раніше зібраних доказів звуження або, навпаки, розширення версій слідчого щодо обставин подій кримінального правопорушення. Звісно, що

зазначені приклади є далеко всім переліком слідчих (розшукових) дій, але загалом мета відповідної діяльності встановити, узагальнити, сформулювати обґрунтовану кваліфікацію суспільно небезпечного діяння, на підставі якого проводилось досудове розслідування;

б) забезпечення, згідно із кримінальним процесуальним законодавством, уповноваженою особою під час проведення слідчих (розшукових) дій присутності осіб, чиї права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені;

в) інформативна ознака, тобто роз'яснення слідчим, прокурором прав, обов'язків та міру відповідальності особам, які беруть участь у слідчих (розшукових) діях;

г) проведення слідчих (розшукових) дій забезпечується державним примусом;

д) ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій як групова ознака. Проведення слідчих (розшукових) дій можливе з ініціативи сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, водночас ініціант може бути присутнім, ставити питання, висловлювати свої пропозиції, зауваження тощо (ч. 6 ст. 223 КПК України);

е) особливий учасник як групова ознака певних слідчих (розшукових) дій є залученням законного представника, педагога, психолога, лікаря;

ж) проведення слідчої (розшукової) дії суттєво зачіпає права й законні інтереси людини, у зв'язку з чим деякі із них можуть бути проведені тільки на підставі рішення слідчого судді або прокурора [2, с. 73–74].

3. Особливі ознаки слідчих (розшукових) дій:

а) окремою ознакою слідчих (розшукових) дій досить важливо виділити синергетичність слідчих (розшукових) дій та їх ключове місце у досудовому розслідуванні, адже від того, наскільки буде зважений алгоритм дій уповноваженого суб'єкта стосовно формування доказів, всебічного, повного, неупередженого дослідження всіх обставин кримінального провадження, залежатиме й рівень досягнення успіху в розслідуванні відповідного кримінального провадження чи, краще зазначити, встановлення об'єктивної дійсності у провадженні та прийняття аргументованого процесуального рішення після закінчення досудового розслідування. Натомість варто зауважити думку про те, що концепція об'єктивної істини останнім часом не розвивається у зв'язку з появою практичної достовірності, де метою доказування визнають достовірність знань, що дає можливість прийняти обґрунтоване рішення у кримінальному провадженні [14, с. 34]. Звісно, не варто наголошувати, що це є просте питання для обговорення, але, розмірковуючи над відповідною концепцією, вважаємо, що у певний спосіб під час проведення слідчих (розшукових) дій, наприклад, слідчий має дотримуватися принципу верховенства права, законності тощо, водночас оцінюючи кожний доказ із погляду належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з погляду достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. Такий непростий алгоритм дій та інтелектуальних потуг уповноваженої особи в розслідуванні кримінального провадження, наприклад, стосовно викриття та встановлення осіб, які потенційно мали б отримати статус підозрюваного чи, навпаки, не мали бути піддані кримінальному переслідуванню, у зв'язку з відсутністю в їх діяннях складу кримінального правопорушення тощо. Тож відповідний алгоритм дій має бути спрямований не інакше ніж на встановлення, а в деяких випадках і на відтворення реальних обставин подій, що розслідуються у кримінальному провадженні. Тому, на нашу думку, слідчі (розшукові) дії, їх проведення мають, безперечно, бути покликані до прагнення встановлення реальної об'єктивної дійсності у кримінальному провадженні, оскільки з вищезазначеного й опосередкованого з огляду на положення закону метою доказування однаково залишається прагнення до встановлення об'єктивної істини.

Поділяємо думку з М. І. Козюбра, який вважає, що у понятті верховенства права переплітаються наукова істина та цінності добра і справедливості, правові ідеали і практичний юридичний досвід, правові ідеї та правові почуття, досягнення науки і здоровий глузд тощо. Усе це робить зазначену категорію досить динамічною [15, с. 15–23].

Також цілком справедливою та влучною є думка, що встановлення істини у кримінальному провадженні має важливе не тільки теоретичне, але й практичне значення, адже від цього залежать права і свободи людини та громадянина, інтереси яких зачіпаються під час провадження у кримінальній справі, а також авторитет органів, які здійснюють правосуддя. Пізнання являє собою відображення у свідомості людини навколишнього, його об'єктивної дійсності, а істинним знанням є таке, яке правильно відображає цю дійсність. Вимога істинності для правильної

кваліфікації злочинів є принципово важливим елементом і тільки досягнення її під час встановлення обох передумов кваліфікації злочинів може забезпечити точність і справедливість застосування кримінального закону в кожному конкретному випадку [16];

б) часовий максимум, тобто часові обмеження у проведенні слідчих (розшукових) дій. Відповідно до закону не допускається проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час (з 22 години до 6 години) за виключенням деяких обставин, передбачених законом (ч. 4 ст. 223 КПК України). Часові обмеження проведення допиту. Відповідно до ч. 2 ст. 224 КПК України допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а загалом понад вісім годин на день. Також, відповідно до ч. 2 ст. 226 КПК України, допит малолітніх або неповнолітніх не може продовжуватися без перерви понад одну годину, а загалом понад дві години на день;

в) виключний учасник, тобто у передбачених законом слідчих (розшукових) діях уповноважена особа зобов'язана залучити не менше двох незаінтересованих осіб (понятих), ідеться про такі слідчі (розшукові) дії, як пред'явлення особи, трупа чи речі для впізнання, огляд трупа, зокрема пов'язаного із ексгумацією, тощо за винятком застосування безперервного відеозапису ходу проведення слідчої (розшукової) дії.

Варто також зазначити, що в п. 2. ч. 7 ст. 223 КПК України імперативно зазначається, що під час проведення таких слідчих дій, як обшук або огляд житла чи іншого володіння особи, обшук особи здійснюється за обов'язковою участю не менше двох понять. Також ч. 1 ст. 615 КПК України встановлює особливості проведення зазначених слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану, і якщо об'єктивно неможливо залучити понять або це пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я, відповідні слідчі (розшукові) дії проводяться без залучення понять. Натомість хід і результати проведення відповідних слідчих (розшукових) дій мають фіксуватися доступними технічними засобами шляхом здійснення безперервного відеозапису;

г) обов'язковість проведення слідчих (розшукових) дій навіть у разі виявлення доказів, що вказують на невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення, з іншими матеріалами досудового розслідування надати до суду у випадках, встановлених ч. 5 ст. 223 КПК України.

Висновки. Отже, слідчі (розшукові) дії є досить комплексним поняттям, багатогранним, що потребує досить прискіпливого ставлення до його визначення, тому з урахуванням цього та враховуючи надану нами класифікацію відповідних характерних ознак слідчих (розшукових) дій, зазначимо власне бачення розуміння поняття слідчих (розшукових) дій. Тож слідчі (розшукові) дії – це передбачена кримінальним процесуальним законодавством частина складної синергії процесуального алгоритму дій, які здійснюють уповноважені на те особи з об'єктивно наявною відомостями, що вказують на можливість досягнення конкретної мети з урахуванням проведення таких дій, які мають пізнавально-пошукове значення з обов'язковою фіксацією такої діяльності в межах встановлених процесуальних строків, із вживанням належних заходів для забезпечення присутності осіб, чий права та законні інтереси можуть бути обмежені чи порушені або участь яких є обов'язковою за вимогами закону, чи які ініціювали клопотання про проведення відповідної слідчої (розшукової) дії з можливістю застосування державного примусу в разі порушення законодавства.

Слідчі (розшукові) дії у вузькому розумінні є передбаченим кримінальним процесуальним законодавством алгоритмом дій уповноважених осіб, які вчиняються тільки з урахуванням можливості досягнення конкретної мети та особливостей процесуальної форми кожного з видів слідчих (розшукових) дій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 03.08.2019).
2. Вапнярчук В. В. Поняття і система слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2018. Вип. 2, том 2. С. 73–77.
3. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. Тація В. Я., Грошевого Ю. М., Капліної О. В., Шило О. Г. Харків : Право, 2013. 824 с.
4. Тертишника В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина URL : https://pidru4niki.com/1670090859142/pravo/kriminalniy_protses_ukrayini_osobлива_chastina (дата звернення: 09.01.2024).

5. Дубинський А. Я. Проведення досудового розслідування органами внутрішніх справ. Київ, 1987. 135 с.
6. Теорія судових доказів у питаннях і відповідях : навч. посіб. / Удалова Л. Д., Письменний Д. П., Азаров Ю. І., Галаган О. І., Климчук М. П. та ін. ; рецен. Є. Д. Лук'янчиков, А. В. Іщенко. Київ, 2015. URL : https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/571021/mod_resource/content/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A3%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf (дата звернення: 09.01.2024).
7. Стахівський С. М. Слідчі дії як основні засоби збирання доказів : наук.-практ. посіб. Київ : Атіка, 2009. С. 64.
8. Наріжний Ю. О. Конспект лекцій з «дисципліни Логіка» / рецен. В. П. Жижченко, С. Г. Карпова. Дніпро, 2016. URL : <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0926/4.1.pdf> (дата звернення: 09.01.2024).
9. Пасічник Я. А. Теоретико-методичні основи формування знань з логіки у студентів вищої школи в процесі вивчення теми «поняття». *Наукові записи. Серія «Психологія»*. Вип. 11. URL : https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/381/1/11_08_10.pdf (дата звернення: 09.01.2024).
10. Сергєєва Д. Б., Старенький О. С. Слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх: до визначення поняття. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 1. С. 87.
11. Удалова Л. Д. Кримінальний процес України : підруч. Київ : Вид. Паливода А.В., 2007. 352 с.
12. Грошевий Ю. М. Кримінальний процес України : підруч. / за ред. Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної. Харків : Право, 2010. 607 с.
13. Софія Л., Крижановський А. Слідчі (розшукові) дії: поняття, значення та види. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2022. № 4 (36). URL : <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/jan/29769/331.pdf> (дата звернення: 09.01.2024).
14. Барабаш Т. М., Данченко Т. В., Цимбал П. В. Кримінальний процес України : підруч. Ірпінь : НА ДПІС України, 2007. 339 с.
15. Козюбра М. І. Принцип верховенства права та вітчизняна теорія і практика. *Українське право*. 2006. № 1 (19). С. 15–23.
16. Трачук В. В., Потомська Н. А. Актуальні питання з'ясування істини в процесі доказування. *Актуальна юриспруденція* : юридичні науково-практичні інтернет-конференції. URL : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=340%3A091012-14&catid=51%3A5-1012&Itemid=63&lang=ru (дата звернення: 09.01.2024).

REFERENCES

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy / Verkhovna Rada Ukrayiny [Criminal Procedure Code of Ukraine 2012 / Verkhovna Rada of Ukraine] / *Ofitsiynyy sayt Verkhovnoyi Rady Ukrayiny* [The official website of the Verkhovna Rada of Ukraine]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (2024, січня, 09).
2. Vapniarchuk V. V. Poniattia i systema slidchykh (rozshukovykh) dii [The concept and system of investigative (search) actions]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu* [Scientific Bulletin of Kherson State University]. Series: *Legal Sciences*. 2018. Release 2. Vol. 2 [in Ukrainian].
3. Kryminalnyi protses : pidruchnyk [Criminal procedure : textbook] / Yu. M. Hroshevoho, V. Ia. Tatsiia, O. V. Kaplinoi (editors). Kharkiv : Pravo, 2013 [in Ukrainian].
4. Tertyshnyka V. M. Kryminalnyi protses Ukrainy. Osoblyva chastyna [Criminal Procedure of Ukraine. Special part]. URL : https://pidru4niki.com/1670090859142/pravo/kriminalnyi_protse_ukrayini_osobliva_chastyna (2024, січня, 09).
5. Dubynskiy A. Ia. (1987). Provadzhennia dosudovoho rozsliduvannia orhanamy vnutrishnikh sprav [Production of pre-trial investigation by bodies of internal affairs]. Kyiv [in Ukrainian].
6. Teoriia sudovykh dokaziv u pytanniakh i vidpovidiakh : navch. posib. [Theory of forensic evidence in questions and answers : a textbook] / Ye. D. Lukianchykov, A. V. Ishchenko (reviewers). 2015. URL : https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/571021/mod_resource/content/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A3%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf (2024, січня, 09).

7. Stakhivskiy S. M. (2009). Slidchi dii yak osnovni zasoby zbyrannia dokaziv : nauk.-prakt. posib. [Investigative actions as the main means of collecting evidence : scientific and practical manual]. Kyiv : Atika, 2009. 64 p. [in Ukrainian].
8. Narizhnyi Yu. O. (2016). Konspekt lektsii z «dystsypliny Lohika» [Lecture notes on the "discipline of Logic"] / V. P. Zhyzhchenko, S. H. Karpova (reviewers). Dnipro. URL : <https://dduvs.in.ua/wpcontent/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0926/4.1.pdf> (2024, січня, 09).
9. Pasichnyk Ya. A. Teoretyko-metodychni osnovy formuvannia znan z lohiky u studentiv vyshchoi shkoly v protsesi vyvchennia temy «poniattia» [Theoretical and methodological bases of formation of knowledge in logic at students of higher education in the process of studying the topic "concept"]. *Naukovi zapysy. Seriiia «Psykhologhiia»* [Scientific records. Series "Psychology"]. Release 11. URL : https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/381/1/11_08_10.pdf (2024, січня, 09).
10. Serhieieva D. B., Starenkyi O. S. Slidchi (rozshukovi) dii yak zasoby otrymannia dokaziv u kryminalnykh provadzhenniakh shchodo nepovnolitnikh: do vyznachennia poniattia [Investigative (search) actions as a means of obtaining evidence in criminal proceedings against minors: to define the concept]. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva* [Bulletin of Criminal Proceedings]. no. 1. 87 p.
11. Udalova L. D. (2007). Kryminalnyi protses Ukrainy : pidruchnik [Criminal Procedure of Ukraine : a textbook]. Kyiv : Palyvoda A.V. Publishing House. 352 p. [in Ukrainian].
12. Hroshevyi Yu. M. (2010). Kryminalnyi protses Ukrainy : pidruch. [Criminal Procedure of Ukraine : textbook] / Edited by Y. M. Groshevyi, O. V. Kaplina. Kharkiv : Pravo. 607 p. [in Ukrainian].
13. Sofiia L., Kryzhanovskyi A. Slidchi (rozshukovi) dii: poniattia, znachennia ta vydy [Investigative (search) actions: concept, meaning and types]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha"* [Bulletin of Lviv Polytechnic National University]. *Journal: "Juridical Sciences"*. no. 4 (36). URL : <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/jan/29769/331.pdf> (2024, січня, 09).
14. Barabash T. M., Danchenko T. V., Tsymbal P. V. (2007). Kryminalnyi protses Ukrainy : pidruch. [Criminal Procedure of Ukraine : a textbook]. NA State Tax Service of Ukraine. 339 p. [in Ukrainian].
15. Koziubra M. I. Pryntsyp verkhovenstva prava ta vitchyzniana teoriia i praktyka [The principle of the rule of law and national theory and practice]. *Ukrainske pravo* [Ukrainian law]. no. 1 (19). P. 15–23 [in Ukrainian].
16. Trachuk V. V., Potomska N. A. Aktualni pytannia ziasuvannia istyny v protsesi dokazuvannia [Topical issues of finding out the truth in the process of proving]. *Aktualna yurysprudentsiia : yurydychni naukovopraktychni internet konferentsii* [Actual jurisprudence. Legal scientific and practical Internet conferences]. URL : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=340%3A091012-14&catid=51%3A5-1012&Itemid=63&lang=ru (2024, січня, 09).

N. V. Malyarchuk. CONCEPT AND CLASSIFICATION OF INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS IN CRIMINAL PROCEEDINGS

The article is focused to research of the concept and classification of investigative (search) actions features. A characteristic feature of this article that it characterizes is the identification of the features inherent in the relevant legal institution. The author conducts a relevant analysis of the provisions of national legislation based on a comparative analysis of scientific opinion and scientific positions regarding the specified aspects of investigative (search) actions research, which will eventually make it possible to classify and attribute certain features of investigative (search) actions to those which should be attributed to the general procedural features which are inherent in all procedural actions, including investigative (search) actions, group and specific (special) features. As a result of the relevant work, the article will also formulate the author's vision of understanding the concept of investigative (search) actions as a type of procedural action in criminal proceedings.

Keywords: *investigative (search) actions, pre-trial investigation, investigator, prosecutor, inquirer, evidence, proof, evidence assessment, human and civil rights and freedoms, criminal proceedings, state compulsion.*

Стаття надійшла до редакції 27 лютого 2024 року